

Tělesná výchova a sport mládeže, 2023, roč. 89, č. 2

Úvodem

Vzpomínání učitelů tělesné výchovy na školní tělesnou výchovu

V dalším dílu našeho seriálu rozhovorů s učiteli tělesné výchovy jsme požádali o vyjádření Mgr. Jana Balcara, učitele tělesné výchovy na Střední zdravotnické škole v Turnově. Mgr. Balcar je absolventem Technické univerzity v Liberci a její Fakulty přírodovědně humanitní a pedagogické, kde vystudoval učitelskou aprobaci tělesná výchova a zeměpis pro 2. stupeň základní školy. Po absolutoriu učil 12 let na základní škole v Tanvaldu a nyní učí již pátým rokem na turnovské „zdrávce“. Jan Balcar se kromě učitelské profese věnuje trénování v atletickém klubu AC Turnov a mimo jiné byl dlouholetou oporou AC Turnov v bězích na dlouhé tratě a 3000 m př. v extralize, tedy nejvyšší atletické soutěži družstev. Mezi největší úspěchy Jana Balcara patří jednak samotná účast v extralize a získání stříbrné a bronzové medaile týmu AC Turnov, a dále 1. místo na mistrovství ČR v krosu tříčlenných družstev, 2. a 3. místo na Akademickém mistrovství ČR na 3000 m př. a 3. místo na 5000 m a v neposlední řadě 7. místo na mistrovství České republiky na 3000 m př. Z volnočasových zájmů je na prvním místě především rodina (žena + 2 děti) a potom samozřejmě sport. Do 15 let se Jan Balcar věnoval cvičení v Sokole a sám je přesvědčen o tom, že cvičení v Sokole mu dalo vynikající základ ke všem sportům od gymnastiky až po atletiku. Na vysoké škole okusil i jiné sporty. Nejvíce jej bavila a stále baví cyklistika, běžecké i sjezdové lyžování, veškeré pálkovací hry (tenis, badminton, stolní tenis), plavání, volejbal, nohejbal, kanoistika, turistika aj.

Jak jste vnímal jako žák školní tělesnou výchovu?

Můj otec (Antonín Balcar) byl tělocvikář, takže jsem měl tak trochu vzor hned doma. Na prvním stupni si pamatuji tělocvik až zhruba od třetí třídy, tenkrát jsme dojížděli do vesnických Modřišic (cca 4 km od Turnova) a nejpravidelnější činností v TV byla každotýdenní pěší cesta po hrázi podél řeky Jizery, zpět do Turnova na oběd. Také si vybavuji, jak nám učitelka měřila na silnici před školou běh asi na 50 m. Běžel jsem tenkrát s Lídou Vitouškovou, byla o hlavu vyšší než já a já ji neporazil. Dost mě štvalo, že mě porazila holka. Měli jsme tenkrát ve třídě hodně dobré spolužáky – sportovce. Ve čtvrté třídě jich šla spousta do sportovní třídy v Turnově, mě nevybrali.

Od páté třídy, tedy na druhém stupni, už si TV vybavuji více. Na tělocvik jsem se vždycky těšil. Všichni tělocvikáři mého tátu znali, takže jsem nesměl udělat ostudu. V páté třídě nás učil pan učitel Matějec. Dělali jsme všechno možné, ale nejčastěji asi hráli fotbal. Na plavání a někdy i na tělocvik nás vedla plavčíka z turnovského bazénu (horolezkyně, která v horách bohužel tragicky zahynula) paní Havlíková. Nejvíce si ji vybavuji v bazénu, kde měla takovou dlouhou dřevěnou tyč, a vždycky, když chtěl někdo vylézt, nebo nějak vyrušoval, tak ho šťouchla tou tyčí. Nejvíce jsem obdivoval její kolo, na kterém jezdila do bazénu, galuskovou terénní silničku zn. Peugeot. Nevím, jak ho tenkrát za „totáče“ mohla sehnat. Od sedmé třídy si vybavuji pana učitele Roubíčka a s ním mám spojeny červené trenky a bílé tričko. Pan učitel hodně dbal na nástupy a hlášení na začátku hodiny. Patřil jsem mezi ty šikovnější, ale zároveň musím přiznat, že žádný excelentní sportovec jsem v té době nebyl.

Na střední školu mě nevzali, a tak jsem se dostal na obchodní učiliště do Hořic v Podkrkonoší. Nevím, jak je to možné, ale i tady oba tělocvikáři (Mytiska, Šmíd) znali mého tátu, takže mé snažení muselo pokračovat. Kluků nás tu bylo hodně málo, a tak si nás tělocvikáři celkem hýčkali. Hodně jsme hráli basket, protože pan učitel Šmíd byl basketbalista, dále vybíjenou s

děvčaty, někdy taky nohejbal a další věci. Na této škole jsem začal reprezentovat školu zejména v přespolních bězích a v atletice. Najdou se zde šikovní i nešikovní jedinci na sport. Člověk se musí na hodinu připravit vždy tak, aby zapojil všechny, jelikož někteří ze studujících by pravděpodobně nejraději nedělali vůbec nic. V rámci školní tělesné výchovy hlídáme hlavně docházku a na supervýkony tady tolik nehledíme. Je to tak, že máme určitý minimální limit, který když student splní, má jedničku. V okamžiku, když ho nesplní, ale snaží se, má dvojku. No, a když se mu nechce, tak má trojku. Jsou to ale jen takové orientační známky. Kupříkladu studentovi, který má v TV většinu dvojek a má v hodinách tělesné výchovy téměř 100% docházku, se mu může na vysvědčení také objevit jednička z tělesné výchovy. Nejhuře dopadá ten student, který hodiny tělesné výchovy vůbec nebo skoro vůbec neabsolvuje, nemá tudíž splněny základní požadavky, a proto není klasifikován. V rámci středoškolské tělesné výchovy velice dobře funguje středoškolský pohár, když studenti soutěží v atletice, florbalu, volejbalu, basketbalu. Co se týká podmínek pro tělesnou výchovu, je třeba konstatovat, že docházíme ze školy buď na turnovský atletický stadion, nebo v zimním období do přilehlé sokolovny. Sokolovna je velice dobře vybavená jak gymnastickým náradím, tak i gymnastickým náčiním všeho druhu a tělocvičnu lze využít i pro míčové sporty. Na stadionu se soustředíme na atletické disciplíny a koncem roku hrajeme často softbal. Studenti mají dvouhodinovku týdně a z toho cca 20 minut stráví přesuny a převlékáním. Čistý čas hodiny tělesné výchovy je tedy 70–80 minut.

Jak se díváte na současnou úroveň školní tělesné výchovy?

Úroveň současné školní TV se odvíjí od několika věcí. Jednak v jakých podmínkách kantor učí, jaké vybavení má k dispozici, dále záleží na prostoru tělocvičen a hřišť, jak mu vychází ředitel vsťic, jaký počet dětí má na výuce atd. Myslím si, že tohle se v poslední době hodně zlepšilo. Školy, tedy alespoň ty, na kterých jsem doposud působil, peníze na pomůcky měly a mají a je jen na tělocvikáři, co si vybere a jakým směrem se ubírá. Jen se v poslední době trochu opomíná kázeň a dodržování předem stanovených pravidel. Zde je třeba zdůraznit, že nástupy a zhodnocení hodiny na konci jsou hodně důležité. Nejtěžší kantorova práce dle mého mínění spočívá ve správné motivaci a komunikaci s žáky. Kreativně zapojit co největší počet žáků je to, co by měl každý učitel TV umět. Dnes se bohužel setkáváme i s tím, že tělesná výchova už není jeden z nejoblíbenějších předmětů, jak tomu bývalo dřív, nebo alespoň, jak jsem to vnímal já.

Velice děkuji za rozhovor.

Aleš Kaplan

Některé aspekty komunikace ve výuce tělesné výchovy

Kamil Kotlík, UK FTVS, Praha

Problematika komunikace obecně je velice široká a rovněž detailní analýza komunikace v edukačním procesu by vydala na samostatnou publikaci. V následujícím textu se proto zaměříme pouze na některé z aspektů komunikace, které edukační proces ovlivňují. Tím rozhodně není míněno, že by aspekty komunikace zde neuvedené edukační proces neovlivňovaly či jej ovlivňovaly v nižší míře. Ovlivňují jej zrovna tak, pouze je zde nelze z kapacitních důvodů více přiblížit a mohou být předmětem dalšího textu.

Každý, kdo pracuje s lidmi, tedy i učitel tělesné výchovy, by měl mít neustále na paměti, že komunikační proces se v interpersonálním styku uskutečňuje prakticky neustále a že by dotýčný

měl být ve svém chování i jednání především konzistentní. Je to zároveň i jeden z atributů tzv. přirozené autority.

Literatura

JANSA, P. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-3986-4.
JEDLIČKA, R., KOŤA, J., SLAVÍK, J. *Pedagogická psychologie pro učitele. Psychologie ve výchově a vzdělávání*. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0586-1.
RYCHTECKÝ, A., FIALOVÁ, L. *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-71-84-659-7.
SVOBODA, B. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0156-7.
VYBÍRAL, Z. *Psychologie komunikace*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-387-1.
WATZLAWICK, P., BEAVIN BAVELAS, J., JACKSON, D. D. A. *Pragmatics of Human Communication*. New York: Norton, 2014. 978-03-937-1059-5.

Apologie tělesné výchovy

Radka Peřinová, UK FTVS, Praha

Pokud vám trhá srdce obraz tělocvikáře, který žákům hodí „kožené slunce“ a celý zbytek vyučovací hodiny sleduje v mobilu svůj status na sociálních sítích, nebo toho, který se vám ve sborovně se sadistickým uspokojením pochlubí: „Dal jsem jim zas do těla, hajzlíkům. Vsadím se, že zítra nebudou moct chodit.“, pojdte tělesnou výchovu bránit, pracovat na tom, aby u našich žáků, veřejnosti získala vážnost a důležitost, která jí náleží a její učitelé všeobecnou důvěru v odborné i lidské kvality. S velkou mírou nadsázky, trochu vážně i nevážně, v duchu bojovné husitské tradice, bych chtěla vyzvat vás kolegy tělocvikáře k boji za pochopení tělesné výchovy a jejího významu. Ta bývá mnohdy v očích veřejnosti i některých kolegů učitelů znevažována a vnímána jako podružný nedůležitý vyučovací předmět. Podívejme se ale na tělesnou výchovu jinak.

Literatura

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 4., aktual. vyd. Praha: Portál, 2009, 481 s. ISBN 978-80-7367-503-5.
FUCHS, T. *Ecology of the Brain. The phenomenology and biology of the embodied mind*. Oxford: Oxford University Press, 2017. ISBN: 9780199646883 DOI: 10.1093/med/9780199646883.001.0001
Národní pedagogický institut. Velké revize RVP ZV [online]. 2022. [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://velke-revize-zv.rvp.cz/>.

Náměty pro školní atletiku (X. část)

Běh do schodů II.

Aleš Kaplan^{1,2}, Jitka Vindušková¹, Linda Mejnarová¹, Jan Feher¹

¹ UK FTVS, Praha

² ZŠ TGM, Lomnice nad Popelkou

V článku jsme chtěli čtenářům předložit několik námětů na cvičení na schodech. Námi uváděná cvičení do schodů mohou být využita v rámci hodin tělesné výchovy, případně v rámci mimoškolních aktivit. Cvičení jsme se snažili systematicky rozčlenit do kategorií podle charakteru cvičení na chůzi do schodů, běh do schodů, odrazy do schodů a na kondiční cvičení na stabilitu a posílení horních končetin. Naším cílem bylo upozornit na možnost osvojování a zdokonalování běžecké dovednosti a zvyšování úrovně kondiční připravenosti žáků prostřednictvím schodů ve školní budově a jejím okolí.

Literatura

- ČILLÍK, I. a kol. *Atletika*. 3. dopl. vyd. Banská Bystrica: FF UMB a SAZ, 2020. 246 s.
CHOUTKOVÁ, B., FEJTEK, M. *Atletika pro 5. – 8. ročník základní školy*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991. 112 s.
KAPLAN, A., BARTŮNĚK, J., NEUMAN, J. *Skáčíme, běháme a hrajeme si venku i pod střechou*. 3. vyd. Praha: Portál, 2015. 150 s.
KAPLAN, A., VINDUŠKOVÁ, J., MEJSNAROVÁ, L., FEHER, J. Náměty pro školní atletiku (IX. část). Běh do schodů I. *Těl. Vých. Sport Mlád.*, 2023, 89(1), s. 19–23.
KOS, B. *Zábavná cvičení*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1992. 119 s.

Internetové zdroje

- <https://thebodymechanic.com.au/uta-hills-and-stairs-technique-and-training-tips/>
<https://www.realsimple.com/health/fitness-exercise/stairs-workout>
<https://www.skimble.com/exercises/31628-bounds-stairs-how-to-do-exercise>
<https://cz.pinterest.com/pin/189362359308742550/>

Souvislá pedagogická praxe na základní škole pohledem studentky tělesné výchovy

Markéta Štruncová¹, Aleš Kaplan^{2,3}, Monika Pazderská³

¹ FPE ZČU v Plzni

² UK FTVS, Praha

³ ZŠ TGM, Lomnice nad Popelkou

Článkem jsme chtěli upozornit na význam souvislých pedagogických praxí studentů tělesné výchovy na základních školách. Aspiranti učitelského povolání tělesné výchovy mají možnost si své praktické dovednosti osvojovat a upevňovat v rámci pedagogických praxí za účasti uvádějících učitelů tělesné výchovy na jednotlivých školách. Tímto dochází k předávání znalostí a praktických zkušeností zkušených učitelů tělesné výchovy budoucím učitelům tělesné výchovy. Důležitá je komunikace a zpětnovazební informace mezi praktikujícím studentem a uvádějícím učitelem, která může vést k oboustrannému obohacení.

Literatura

- BENDL, S., KUCHARSKÁ, A. a kol. *Kapitoly ze školní pedagogiky a školní psychologie: skripta pro studenty vykonávající pedagogickou praxi*. Praha: PedF UK, 2008.

FLEMR, L. a kol. *Pedagogické praxe v tělesné výchově a odborné praxe ve sportu*. Praha: Nakl. Karolinum, 2021.

KEPKA, J., KLEČKOVÁ, G. *Pedagogická praxe: metodické pokyny*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2007.

NELEŠOVSKÁ, A., SVOBODOVÁ, J. *Pedagogická praxe 2: praktická příručka určená studentům bakalářského studia oboru učitelství pro MŠ*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2009.

POKORNÝ, I. *Pohybové hry pro školáky*. Praha: Grada Publishing, 2019.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe: některé problémy v praktické přípravě budoucích učitelů pro druhý stupeň základních škol*. Brno: MSD, 2005.

TILINGER, P. a kol. *Odborné a pedagogické praxe ve sportu a tělesné výchově*. Praha: Nakl. Karolinum, 2014.

TILINGER, P. a kol. *Pedagogické a odborné praxe v tělesné výchově a sportu*. Praha: Nakl. Karolinum, 2009.

TILINGER, P. a kol. *Pedagogické a odborné praxe v tělesné výchově a sportu*. Praha: Nakl. Karolinum, 2002.

VÁCLAVÍK, T. *Postavení pedagogické praxe v rámci studia oboru aplikovaná tělesná výchova*. Bakalářská práce (ved. S. Panská). Olomouc: FTK UP, 2011.

KAPLAN, A. Ve škole mohou sportovat i učitelé. *Těl. Vých. Sport Mlád.*, 2014, 80, 1, s. 40–45.

KAPLAN, A., BARTŮŇEK, J., NEUMAN, J. *Skáčeme, běháme a hrajeme si venku i pod stírechou*. 3 vyd. Praha: Portál, 2015. 150 s.

Internetový zdroj

<https://www.youtube.com/watch?v=A87MFQSQ6XI>

Mikrohry aneb drobné pohybové hry pro úvod a závěr hodin

Lenka Vojtíková, KTVS PF UJEP, Ústí nad Labem

Každý učitel tělesné výchovy má svůj zásobník aktivit, svou „kouzelnou krabičku“, do níž sahá pro ověřené aktivity a drobné pohybové činnosti, které ve výuce využívá, když potřebuje své svěřence motivovat, zklidnit, stmelit či pobavit. Děti obvykle mají rády hry, které znají, a není tedy problém, pokud se ověřené a oblíbené hry opakují (Dvořáková, 2012). Není žádoucí děti přemírou nových her a činností zahltnout (Mazal, 2007). Pokud má však učitel stejnou třídu několik let za sebou, stává se mu, že již své nápady vyčerpá a cítí, že potřebuje přijít s něčím novým. Kvůli kvalitě výuky, kvůli žákům i kvůli sobě samému. Zde nabízíme několik drobných pohybových her využitelných ve výuce (nejen) tělesné výchovy.

Literatura

MAZAL, F. *Hry a hraní pohledem ŠVP*. Olomouc: Hanex, 2007. 394 s. ISBN 978-80-85783-77-3.

DVOŘÁKOVÁ, H. *Školáci v pohybu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 144 s. ISBN 978-802-4737-331.

BĚLKA, J. *Pohybové hry*. Olomouc: Code Creator, 2020. [online]. [cit. 2023-14-02]. Dostupné z: <https://eupol.publi.cz/book/456-pohybove-hry>. ISBN 978-80-88246-70-1.

Pohybové chvílky s cizími jazyky

Jitka Vařeková, UK FTVS, Praha

Je důležité si uvědomit, že spojení pohybu a učení děti přijímají zcela přirozeně a motorický vývoj souvisí s vývojem řeči. Při využívání cizojazyčných písniček a říkadel v pohybových chvílkách se děti zcela přirozeně zbavují ostychu při napodobování cizích slov. Vnímají melodii a rytmus jazyka a osvojují si větné celky, uvolňují mluvidla pro artikulaci (často v postupně se zrychlujícím tempu), učí se nepřekládat si jednotlivá slova, ale vnímat celky. To jsou základy, na které je možné v budoucnu navázat. Pohybové hry s říkadly a písničkami mohou být efektivní při výuce cizích jazyků u malých dětí, ale i v tělesné výchově.

Literatura

HANŠPACHOVÁ, J., KRÍŽOVÁ, Z. *Angličtina v říkadlech*. Praha: Portál, 2009.

ISBN 978-80-7367-579-0.

YouTube.com

Fysisk aktivitet pa Recept (FaR) – předpis pohybové aktivity v primární zdravotní péči ve Švédsku

Rostislav Havel, UK FTVS, Praha

Předpis cvičení v rámci primární zdravotní péče se ukazuje jako účinná podpora pohybové aktivity u neaktivních osob. Tvoří součást strategie ke snížení neaktivity populace. The Swedish Council on Technology Assessment in Health hodnotila metody podněcování k pohybové aktivitě. Nejsilnějším důkazem pro zvýšení úrovně pohybové aktivity mezi dospělými bylo poradenství z oblasti zdravotní péče. Během šesti měsíců po poskytnutí poradenství došlo ke zvýšení úrovně aktivity o 12 až 50 %. Je-li poradenství kombinováno s předpisem pohybu, krokoměrem a záznamovým deníkem, je dokázáno další zvýšení úrovně pohybové aktivity. Na základě těchto výzkumů vydala Národní rada pro zdraví a sociální péči ve Švédsku (The National Board of Health and Welfare in Sweden) doporučení spojit poradenství s písemným předpisem, protože je to účinnější než jen ústní poradenství.

Literatura

Fysisk aktivitet i sjukdomsprevention och sjukdomsbehandling. *Fysisk aktivitet i sjukdomsprevention och sjukdomsbehandling* | *Fysisk aktivitet i sjukdomsprevention och sjukdomsbehandling* [online]. [cit. 12. 02. 2023]. Dostupné z: <https://www.fyss.se/in-english/>.

BÖRJESSON, M., HELLÉNIUS, M. L., & JANSSON, E. (2010). Physical activity in the prevention and treatment of disease. Professional Associations for Physical Activity (YFA, Sweden). *Swedish National Institute of Public Health*, 1–633.

KALLINGS, L. V. *Physical activity on prescription: Studies on physical activity level, adherence and cardiovascular risk factors*. Thesis for doctoral degree. Stockholm: Karolinska Institutet, 2008.

ROMÉ, Å. *Prescribed physical activity. A health economic analysis*. [Doctoral Thesis (compilation), Human Movement: health and rehabilitation]. Physiotherapy. Lund: Lund University, 2014.

Psychosociální APA v Kolumbii

Michal Királyi, Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové

Všichni jsme někdy hráli nějaký týmový sport a pocítili ten nával něčeho tak zjevně bezvýznamného, jako je příslušnost k nějakému týmu poté, co zrovna vstřelil branku. Občas jsme dokonce i sdíleli radost z vítězství či hořkost porážky s lidmi, o kterých jsme si mysleli, že s nimi nemáme nic společného. Dostatek (bezpečného) prostoru pro sport a aktivní trávení volného času v Latinské Americe může představovat obrovskou příležitost nejen k rozvoji, ale i k budování inkluzivní kultury a k posílení postavení a role mládeže při budování harmonických komunit prostřednictvím praktikování hodnot, jako je solidarita, respekt a tolerance, které všechny zahrnuje APA.

Literatura

- ALVES, J., MORENO, V. & RAMOS, B. Notas preliminares para un análisis interseccional de la violencia en el Distrito de Aguablanca (Cali-Colombia). *Documentos de trabajo del CIES, N° 5*. Cali: Universidad Icesi, 2014.
- BARBARY, O. „Afrocolombianos en Cali: ¿cuántos son, dónde viven, de dónde vienen?“ at internacional seminar, „Identidades y movilidades en el Pacífico colombiano“, texts of conferences and papers, Univalle (CIDSE)-ORSTOM, Cali, Colombia, 9. – 11. 12. 1998, 18 pp.
- BELHOVÁ, M., BITUGU, B. B., JUŘÍKOVÁ, L. & SEMELKOVÁ, V. *Fotbal pro rozvoj: Metodická příručka globálního rozvojového vzdělávání nejen pro učitele na středních školách*. Praha: INEX – Sdružení dobrovolných aktivit, 2011.
- BRUYNEEL, S. & RAMÍREZ, H. F. „Comparación de indicadores de condición de vida de los hogares afrocolombianos y no afrocolombianos en Cali“, at internacional seminar, „Identidades y movilidades en el Pacífico colombiano“, texts of conferences and papers, Univalle (CIDSE)-ORSTOM, Cali, Colombia, 9. – 11. 12. 1998, 23 pp.
- Consejo Nacional de Política Económica y Social. *Documento Conpes 3660: política para promover la igualdad de oportunidades para la población negra, afrocolombiana, palenquera y raizal*. Bogotá D.C.: República de Colombia, Departamento Nacional de Planeación, 2010.
- MORENO HURTADO, V. & MORNAN, D. ¿Y el Derecho a la Ciudad? Aproximaciones al racismo, la dominación patriarcal y las estrategias feministas de resistencia en Cali, Colombia. *Revista CS*, 2015, 16, 87–108.
- NEUMAN, J. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě*. Praha: Portál, 1998.
- ORDÓÑEZ, J. De la pandilla a la banda. Transformaciones de la violencia pandillera en barrios marginales en Cali. *Sociedad y economía*, 2017, 32, 107–126.
- SALAZAR, B. Cali: Narcotráfico, poder y violencia. *Documento de trabajo CIDSE*, 163. Cali: Universidad del Valle, 2015.
- URREA, G. F. & MURILLO, C. F. *Dinámica del poblamiento y algunas características de los asentamientos populares con población afrocolombiana en el oriente de Cali* (p. P37). Ponencia presentada al Observatorio Socio-político y Cultural sobre „Desplazados, migraciones internas y reestructuraciones territoriales“, del Centro de Estudios Sociales (CES), de la Facultad de Ciencias Humanas de la Universidad Nacional de Colombia, B., 1999.
- VINASCO, D. Pacificando el barrio: orden social, microtráfico y tercerización de la violencia en un barrio del distrito de Aguablanca (Cali, Colombia). *Revista Cultura y Droga*, 2019, 24(27), 157–187.

Skutečný tělocvikář, uznávaný cvičitel Sokola, aktivní skaut a velký vlastenec: Emanuel Jan Roubal (* 17. 6. 1871, † 24. 1. 1953)

Klára Kuprová, Aleš Suchomel, Lukáš Rubín, Jaroslav Kupr, Petra Čaplová, Fakulta
přírodovědně-humanitní a pedagogická, Technická univerzita v Liberci

Dne 24. ledna 2023 jsme si připomněli 70 let od úmrtí Emanuela Jana Roubala, významného prvorepublikového tělocvikáře, uznávaného cvičitele Sokola, aktivního skauta a velkého vlastence (Knotková, 2022). V dubnu 2023 navíc uplyne 100 let od prvního rozsáhlého testování tělesné vyspělosti středoškolských žáků na území tehdejšího Československa, které bylo zorganizováno právě E. J. Roubalem a jeho synem MUDr. Janem Roubalem (Roubal & Roubal, 1925) u příležitosti mezinárodního sjezdu středoškolských profesorů ve stejném roce v Praze (Šmok a Veitz, 1924). Při této příležitosti nabízíme krátké představení E. J. Roubala.

Literatura

- ANON. *Pohlednice z VIII. všesokolského sletu v Praze konaného v roce 1926*. Praha: Fotolegie, 1926. [online]. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vsesokolsky_Slet_VIII_Praha_1926.png.
- BOUČEK, J. a kol. *75 let libeňského gymnázia 1909–1984*. Praha: Sdružení rodičů a přátel gymnázia, 1985.
- FETTERS, A. Historický přehled. Léta 1897–1945. In: *Sto let Jiráskova gymnázia v Náchodě. Almanach 1897–1997*. 1997. [online]. [cit. 2023-10-02]. Dostupné z: http://vz.gymnachod.cz/almanach/almanach100_obsah.htm.
- JAVŮRKOVÁ, M. & NOSEK, Š. *Květ citu, světlo rozumu: 125 let Jiráskova gymnázia v Náchodě*. Náchod: Nadace Jiráskova gymnázia v Náchodě, 2022. ISBN 978-80-11-01616-6.
- KNOTKOVÁ, V. *Emanuel Roubal, učitel Státního čs. reálného gymnasia v Praze VIII*. Praha: Archiv hlavního města Prahy, 2022.
- ROUBAL, E. & ROUBAL, J. Tělesná vyspělost středoškolských žáků podle měření z r. 1923. *Anthropologie*, 1925, 3(1), 45–58.
- ŠMOK, M., a VEITZ, J. *Mezinárodní sjezd středoškolských profesorů v Praze*. Praha: Ústřední spolek československých profesorů, 1924.